

En drøm.

~~117831~~

Kampen om høst

Aften hos fru Ihave

118250

Med fornuft og bevisste tanker kan vi nå det store. Men ikke det største.

Det største, det må anes, det må gis oss, det må oppleves med noe av dette herlige ubevisste vi ikke kan finne noe navn på. Og det kan aldri mistes - -

Jeg hadde en drøm. Den er ennu ny i mitt sinn.

Det var universet jeg så. Det hvelvet seg over meg, - blått, ikke mørkt, ikke lyst, bare dypeste blått. Slik måtte det jo være.

Men se! hva er det som blinker? Der - og der -, over alt er det jo stjerner! De kunne ikke telles; hvor jeg rettet blikket så jeg dem blinke. Deres lys brøt det myke blå så intenst, så skarpt, at jeg nesten ble blendet.

Dette var ikke jordisk. Jeg følte det, det tok meg opp i seg, jeg smeltet sammen med det, jeg var ikke til mer, anderledes enn som en del av dette majestetiske universum. Der kom ro i min sjel. Ikke dødens kolde ro, men en varm lykkefølelse av å vite alt, oppleve alt, ikke ha noen ønsker mer. Slik var det. Uendeligheten kjenner ikke tidens flukt, ikke stedets lenker, og også jeg var en del av uendeligheten. Ja, der var ro i min sjel.

Stjernenes lys ble bløtere. Men mot meg vokste en av dem, dens stråler boret seg inn i meg. Det var som om de andre ga den av sitt lys, så den til slutt overstrålte dem alle og som om de i ærbødighet vek for den. Hvor den varmet meg! Hvor den dro meg til seg. Denne største, denne eneste, ville den meg noe?

Da banket det på døren. Jeg våknet. Å, hadde jeg bare kunnet sveve inn i drømmen igjen! Gripe den, holde den fast! ~~Kada~~ Ennå hadde jeg denne underlige følelse av fred. Men drømmesynet var borte.

Klokken var 8 den 24. oktober 1945.

Jeg var atter et menneske på jorden.

"Det er politiet! De er utenfor. De vil snakke med Dem. To - det er to av dem. De må stå opp!", lød en opphisset stemme gjennom døren.

Dødens problem hadde aldri tidligere for alvor beskjeftiget mine tanker. Sykdom som hadde hjemsøkt mig hadde - Gud være lovet - aldri bragt mig til dødens terskel. Og når mine kjære gikk bort, min mor, min far, mine nærmeste, var det for mig livets gang, som visstnok bragte sorg og savn, men som man står maktesløs overfor. Verdensordningen som ruller over oss i hele sin tyngde. De gamle som dør, ungdom som lever opp, nye mennesker som blir født. Ja, selv at ungdom dør, at barn blir revet bort, selv det stod for mig innenfor rammen av en høyere mening, som jeg selv riktignok ofte ikke forstod, men som jeg bøyet mig for fordi det er uunngåelig, skjebnebestemt.

Men dette - det var ikke uunngåelig. Tvertimot var det villet. Døden ble kallet, sendt bud på for å hente en mann i ~~sin~~ ^{sin} fulle kraft, på ~~sin~~ ^{sin} utviklings høyde. En mann med en begavelse, som mange mener var genial, hvis sind alltid var fyllet av kjærlighet til land og folk, han skulle sendes inn i det ukjente fordi, som hans dommer sa: "for ham har hans land ingen plass". Og dette var m i n mann. Han som var mitt liv.

Først nu ble tanken klar for mig i hele sin forferdelse. Den grep mig med fortvilelse. Den sønderrev mitt hjerte dag og natt. Det må ikke skje. Det m å i ke skje, var det eneste jeg kunde si til mig selv.

Men i roligere stunder kom problemet inn over mig. Dødens problem. Tunge tanker. Tvilen meldte sig, denne troens utrettelige motstander. Døden..... og så?

Dette var svake øyeblikker. Han selv sa jo under besøkene : ~~ifang~~ "Hva som enn skjer, Maria, så husk, vi sees igjen."

Jeg visste det jo. "Den som tror på mig skal aldri i evighet dø", hadde Mesteren sagt for 2000 år siden. Ja, jeg visste det

Tror på Gud

jo så inderlig godt og allikevel, allikevel.
 Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

Hadde han ligget for døden på en naturlig måte, i sykdom eller på grunn av alderdom, da tror jeg ikke jeg hadde følt det slik. Men dette var villet, menneskeverk. ~~Jeg følte det som om jeg skulde dø med ham.~~ Om natten når jeg kastet mig i sengen, søvnløs, fra side til side, gikk jeg i tankene veien til retterstedet, så inn i geværpipene

Nei, nei. Det må ikke skje.

Urolig og rastløs flakket ~~min~~ mine tanker omkring. Hva kunde jeg gjøre? Hvor var der et håp, et halmstrå?

Benådning. Javel. Jeg visste jo godt, at min mann ikke vilde søke benådning. Til det var han altfor stolt. ~~Men han kunde da ikke nekte mig å gjøre det. Det var en risiko jeg ikke vilde løpe. Da heller la være å nevne det for ham.~~

Så fikk jeg gjøre det.

Også jeg er stolt - men her gjalt det min manns liv. Jeg tenkte ~~da~~ å søke audiens hos kongen, som jeg jo kjente personlig fra ~~år tilbake.~~ ~~Min minnelse av kongen var ikke så klar som den var.~~ Men min manns advokat ~~fra~~ rådet mig det. Så fikk jeg skrive.

(Brevet til kongen.)

Jeg skrev også til statsminister Gerhardsen.

(Brevet til G.)

Men mere, mere. Hva kunde jeg gjøre mere? Alt måtte gjøres.

Intet måtte være uforsøkt, intet ~~som jeg kunde gjøre med verdighet.~~

Hvem kunde jeg ellers skrive til? Hvem kunde jeg besøke?

Jo, den engelske ~~minister~~ ^{överstkommanderende i Norge, general Thorne} måtte ha stor innflydelse. Han fikk

jeg skrive til.

(Brevet til Th.)

En venninde overrakte brevet personlig/ ~~han~~ på Gimle, hvor generalen residerte. Han underholdt sig høflig og intereesert med henne en times tid, men det var ikke stort håp hun kunde bringe mig.

Men hvem fler kunde jeg henvende mig til? Jo, selvfølgelig.

3 S. Til ham måtte jeg skrive. At jeg ikke hadde tenkt på det før. Han var jo min egen landsmann, jeg hadde arbeidet for hans regjering. Og hva som burde telle allermest, min manns enestående arbeide i Russland under hungersnøden. Han hadde jo til-
S. Når alt kom til alt var det kanskje han som bestemte det/ ogmed fått en takkeadresse fra
hele. Et ord fra ham kunde kanskje redde min manns liv.

Han var en motstander det er så, en fiende. Det var ikke lett. Men her gjaltdet min manns liv. Husk, hans liv. Jeg fikk snakke med V. om det. Velge en dag da den gamle, litt døde vakt- *fransk*
Han ville sikkert ikke fatte mistanke. Jeg fikk være litt ~~smert~~ *smert*.
mannen hadde tjeneste. / For dette var jo ikke et samtalemne som *ikke*
særlig egnet sig for våken og mistenksom vaktmanns ører.

Allerede to dager efter jeg fikk denne innskydelsen ~~handa~~ var det den gamle vaktmannen som skulde passe på under mitt besøk. Jeg ga min mann et tegn, blunket megetsigende til ham og sa så lavt og hurtig på russisk: "~~Vikxduxaxx~~ ^{jeg} skal/skrive til S. og be ham forlange dig benådet". Høyt sa jeg derefter på norsk en eller annen likegyldig bemerkning. Min mann rystet bestemt på hode og sa: "Nei, nei, *ja* ikke det, ikke det."

Jeg skottet forsiktig bort på vaktmannen om hadde hadde oppdaget noe, men han så ut i luften uinteressert og likegyldig. Jeg tror han syns det var noe tøv dette, at vi ikke skulde kunne snakke fritt ut sammen de siste gangene vi hadde å se hverandre, en dødsdømt og hans hustru.

Min mann vilde altså ikke at jeg skulde henvehde mig til S. Nei, naturligvis. ^{Ubetenkt}
~~detzburdeaziegziexx~~ ~~XXXXXX~~ ~~XXXXXX~~ av mig ideheletatt å nevne det for ham. Jeg kunde gjort det uten å spørre. ~~slik som jeg skrev til kongen.~~ *han*

Om natten fikk jeg ikke fred for tanken: skrive ller ikke skrive. Det var som en ~~En~~ stemme hvisket i mitt øre: "Skriv allikevel. V. kunde jo ikke svare anderledes enn han gjorde, det burde du jo visst. Men her er spørsmål om liv og død. S. er ^{i verden} ~~den~~ den eneste mann som ~~kan gripe~~ *du kan henvende dig til*
~~mann~~ *direkte, fordi* *han er din landsmann*. Skriv til ham. Stå opp og skriv til ham ~~next~~ straks."

4 ^A Men det var som en annen stemme svarte: "Skal ^{da} ~~du~~ det

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

være det siste du gjør for ham, at du er illoyal, at du setter dig opp mot hans vilje, at du handler tvers imot ~~hans~~ det som er hans ånd. Du måtte jo være gal om du skrev."

^{og}
"Misforstått ~~hans~~ malplasert ~~hans~~ loyalitet. Her er ikke spørsmål om hensynsfullhet, men om han skal leve eller dø. Skriv Maria," hvisket den første indre stemme påny.

"Nei aldri", sa svaret. "Aldri til ham. ~~Takk på skandalen~~ Ikke til S. Husk på din ære og først og fremst på V.'s ære. Tenk på skandalen, verdensskandalen, hvis det blir kjent."

"Om han skal ^{leve} eller dø, leve eller dø" trommet det i min hjerne. Det ble nok en søvnløs natt.

~~hans~~ Jeg ^{må} ~~vil~~ gjøre en bekjennelse, for jeg ~~hans~~ ~~vil~~ forsøke ikke å fremstille mig bedre enn jeg er.

Neste morgen skrev jeg til S. Jeg orket ikke å la være. Kjærligheten til V. drev mig til det, ~~på~~ Tanken ^{og/} på savnet/ på livet uten ham trosset fornuft og stolthet, loyalitet og hensyn. Jeg skrev altså:

(Brevet til S.)

Men jeg sendte det ikke.

~~hans~~ Da det var skrevet så jeg for mitt indre blikk avisenes sensasjonsoverskrifter: " Fru Q. trygler S. om hjelp. Står Q. ~~hans~~ bak? Ynkkelighetens triumf, M.Q. biter hodet av enhver skam. Det utrolige har hendt. S. blir bedt om å redde Q.'s liv."

Jo jeg så ~~dem~~ for mig disse førstesidene, som skulde få hele verden til å flire. Og dertil skulde kanskje min mann få skylden.

For mig - og for mange med mig - er hans ære uten plett. Og ~~skal~~ skulle ^{da ville han dø} han dø, /som den ideallist han er, som aldri gikk på akkord, som alltid tok konsekvensen av sine handlinger og som også forlangte at andre skulde gjøre det.

Og så skulde kanskje jeg være den som tilsmusset hans ære. Det som historien engang vil finne ikke lykkedes for hans fiender,

5 et varmt og vakkert smil lyse opp i ansiktet og gjøre det
meget tiltalende, og jeg så da, at han var et godt ^{og stort} menneske.

"Jeg kommer til Dem" sa jeg, fordi jeg vet De er en sannhets-
søker og ~~xx~~ jeg vil gjerne fortelle ^{den litt 9. og smit} om min manns og vårt liv ^{med ham}

Snart fikk jeg tillid til ham og talte åpent med ham.
Fortalte om vårt liv på Gimle, hvordan min mann og jeg var ~~meget~~ ^{innselig}
gla i hverandre, men at tiden der var meget ulykkelig, fordi
han alltid gikk omkring dypt bekymret under tidens press.

Arbeid, arbeid, arbeid, var det eneste han tenkte på, mens
jeg på min side var opptatt med husets administrasjon.

Efter beste evne forsøkte jeg å gi et bilde av min manns
karakter og livssyn.

Overlegen hørte hele tiden på med stor oppmerksomhet, men
~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~ ga ofte tydelig uttrykk for sitt syn, når
jeg kom inn på begivenheter, ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~ som han
bedømte anderledes enn jeg.

"Har De lest min manns bok" ~~Russland og vi~~ "Russland og vi", ~~akk~~
hans redegjørelse for "Nordisk Folkereisning" eller hans syn
på opptakten til 9. april?", spurte jeg.

Nei, herr Scharfenberg hadde ikke det.

"Men De kan da ikke gjøre Dem opp en dom om ham uten å kjen-
ne disse ting som viser grunnlaget for hans tanker, motivet
for hans handlinger."

Jeg fikk lov til å sende overlegen disse skriftene til gjennom-
lesning, noe jeg gjorde følgende dag, og jeg syntes for såvidt,
at mitt besøk ikke hadde vært helt forgjeves.

.....

Noen uker senere ~~fikk jeg lov å~~ ^{gjenta} besøket. Jeg
var spennt på hva ^{Scharfenberg} ~~han~~ hadde å si om det han hadde lest. Han uttalte sig
~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~ ^{om} ~~xxxxxxxx~~ på dette. Derimot kom vi inn på poli-
tiske spørsmål. Han fortalte, at han tilhørte arbeiderpartiet,
men at han ikke var kommunist eller bolsjevik.

6 Samtalen kom derpå inn på mig selv og om hvor fortvilet jeg var for min manns skjebne. En stund var han meget taus og sat og så grublende på mig, mens jeg talte. Da ble jeg også stille. Plutselig sa han: "De vet at mit arbeide ~~xx~~ består i å studere menneskesjeler og nu studerer jeg Dem." Jeg så rolig på ham og svarte: "Det er ikke vanskelig å studere mig. Jeg er en åpen bok."

Senere i samtalen ^{s løp}/sa han: "Mange har fått vite at De har vært hos mig og de spør mig hva jeg syns om Dem."

"Hva svarer De så, overlege?" spurte jeg.

"Da ~~Da~~ (Jeg svarer) at jeg finner at fru Quisling er en meget sympatisk dame", sa han nøkternt.

Jeg tok bemerkningen som det den var: en klok psykiatrikers trøst til en kvinne i sjelelig nød. ~~Man~~ Disse blide ord gjorde mig ^{allikevel}/uendelig godt på en tid, da jeg ellers bare mødte kulde og forfølgelse fra alle kanter. Men jeg svarte ikke og jeg er redd mitt ansikt ikke viste den takknemlighet og glede jeg følte.

Påny ^{frisk} begyndte jeg å tale om ~~min mann~~ og overlegen nevnte, at man hadde bedt ham skrive ~~xxxx~~ flere artikler ^{i pressen}/om min mann etter hans død.

Efter hans død: ~~xxxx~~

Disse ordene skar mig som kniver i hjertet. Så var denne erfarne politiker altså overbevist om at min manns liv ikke sto til å redde. Det var som min byrde ble ennu tyngere å bære, men jeg tok mig krampaktig sammen og sa:

"Hvofledes kan De skrive om min mann, når De aldri har kjent ham?"

"Jeg hørte hans forsvarstale i lagmannsretten og iaktok ham nøye."

7 "Det er ikke tilstrekkelig. Jeg foreslår, at De oppsøker

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

ham og taler med ham i cellen."

"Men det vil ^{vel} ~~hans~~ Quisling sikkert være imot og myndighetene vil kanskje heller ikke tillate det."

"Da forstår De ikke min mann. Han vil sikkert ~~gjør~~ tale med Dem. Jeg er overbevist om det. De vil se, at han er en overlegen ånd.* Myndigheten kan De ^{nok best} ~~sikkert~~ underhandle med selv, men jeg skal gjerne snakke med ham om et slikt møte."

Det ble da avtalt, at jeg skulde snakke med min mann om aken og at jeg skulde underrette Scharfenberg om utfallet.

Neste dag ringte jeg opp Glør-Johansen, direktøren på Akershus fengsel og ba om å få besøke min mann snarest mulig. Besøk i festningsfengslet på Akershus var vanskelig å oppnå, men etter min inntrengende anmodning gikk det da heldigvis i orden og noen dager etter sat jeg i nestkommanderendes kontor, hvor ^{Vidkun} ~~min mann~~ ventet mig.

Han var antrukket i sin blå dress og ~~var~~ meget soignert, men uhyggelig blek. Han så tynn og underernært ut. Han satte sig på en ~~liten~~ sofa og jeg vilde sette mig ved siden, for å være ham nær. Dette fikk jeg imidlertid ikke lov til, men ble henvist til en stol overfor.

Efter å ha drøftet en del personlige ting sa jeg:

"For noen dager siden talte jeg med Sverlege Scharfenberg og foreslo, at han skulle besøke dig, fordi han skal skrive en del artikler om dig. Han vil gjerne komme, men tror ~~at~~ at du vil være imot det."

"Tvertimot. Jeg ser gjerne at han kommer. Scharfenberg er en klok mann, men original. En samtale med ham vil være interessant."

Såvidt jeg erindrer føyet han også til, at Scharfenberg kjente en av hans nærmeste slektninger.

8 En tid etterpå besøkte da også Scharfenberg min mann.
Et besøk som ble gjentatt ^{to} eller ^{tre} ganger.

.....
I avisene leste jeg om disse besøkene og da høyesterett stadfestet dødsdommen over min mann, bestemte jeg mig til å oppsøke S. påny. Han tok imot mig, elskverdig som tidligere.

"Jeg kommer ^Vtil Dem, overlege S. for å be Dem om å hjelpe mig med å redde min manns liv. De er jo prinsipielt mot dødsstraff. Kunde De ikke tale med statsministeren eller noen andre i regjeringen for å forhindre at dette fryktelige skal skje?"

"Desverre overvurderer De nok min innflydelse. Jeg kjenner bare en av statsrådene og det er ikke ham som har avgjørelsen i saken. En slik aksjon fra min side vil være uten virkning. På grunn av ^{noen} ~~minne~~ artikler, ~~xxxxxx~~ jeg har skrevet i det siste, er jeg visst heller ikke særlig populær ~~xxxxxx~~ ~~xxxxxx~~ blant dem som styrer idag."

"Jeg ber Dem så inderlig allikevel å gjøre noe for ham. Hans sak er jo ikke ordentlig oppklaret. Det er altfor grusomt."

"Det er meget beklagelig, men jeg kan nok ikke gjøre noe, for jeg er i nu utenfor de kretsene."

"Men mener De, at min mann er forræder?"

"Subjektivt er han ikke forræder, men objektivt er han det. Forstår De hva jeg mener med det?"

Jeg nikket sorgful og oppgitt. Påny forsøkte jeg å forklare min manns handlinger, hans motiver, men ^{Sch,} ~~han~~ avbrøt mig:

"9. april er nok til å felle Deres mann. Med sin inngripen da, brøt han loven."

Sch. begyndte å utbre sig over dette, men jeg tenkte bare på å komme avsted. Det gjaldt for mig å utrette mest mulig. Nu visste jeg ikke hvorlenge Vidkun hadde å leve og der var ennu meget jeg måtte gjøre. Jeg stod opp, takket overlegen for hans

vennlighet ved å ofre sin tid på å ta imot mig disse gangene ,
og vilde gå. Han tok mig deltagende i hånden og sa:

"Bryt nå ikke sammen da fru Q."

Da han hadde lukket døren etter mig ble jeg stående utenfor på trappeavsatsen en stunn. Fortvilelsen grep mig. Jeg ble kvalm, så stjerner for øynene. Så forsvandt det hele i en tåke. Jeg måtte støtte mig til trappegelenderet. Det jeg følte ~~en~~ trang til var å sette mig ned og gråte, gråte, bare gråte. Var da hele verden imot mig i ~~denne~~ ^{denne} smertefulle kampen ~~for min manns liv.~~

Var der da blant dem som hadde noe å si idag ingen som kunde eller vilde forstå? Fandtes der da ikke rettferdighet?

Gud, du himlenes Herre, du er da rettferdig. Men hvordan kan du da la dette skje? Hvordan kan du la ham som du vet er godheten selv, menneskekjærligheten selv, hvordan kan du tillate, at han skal henrettes som

Det var Trappen beveget sig, faldt vekk under mig.
Det svimlet for mig. Jeg tok mig krampaktig sammen og tvang mig til å være rolig, helt rolig.

En innskydelse fikk mig til å ringe på ~~døren.~~ Overlegen åpnet selv og ba mig inn, *litt forundret over at jeg kom tilbake.*

"Vi kommer antagelig aldri ~~mer~~ til å tale med hverandre mer, heer Sch., ^{na ier} derfor har jeg ~~lyst~~ trang til å spørre Dem om en ting."

Han så spørgende på mig.

"Nu, efterat De har besøkt min mann flere ganger og har lært ham å kjenne, har De oppdaget hos ham en ting, at han er ualmindelig glad i sitt folk?"

Han svarbe: "Ja, fru Quisling, jeg har oppdaget det."

"Mange takk, Adjø."

Døren lukket mig efter mig
Jeg nudda mig i sekke

Dagene var pinefulle. De sneglet sig avsted. Og allikevel, ofte var de for korte for alt det ~~xxx~~ jeg syntes jeg måtte utrette. Med en smørbrødpakke ^{som japans verk} dro jeg ut om morgenen og kom ofte hjem først sent på aftnen, uten å ha spist middag, uten pause, hvileløs i kampen om liv og død.

10 Du uhyggelige, du ubønhørlige, du tause mann med ljåen,
skal det allikevel lykkes mig å fravriste dig ditt bytte ?

.....
av mine bekjendte

Der var en ~~mann~~ flere/hadde rådet mig til å oppsøke, men
jeg kviet mig. Jeg orket ikke. Det å gå til den person, som
hadde reist stormbølgen av ~~hakk~~ forfølgelse ~~xxxxxNS-folk~~ som
veltet inn over NS-folkene etter kapitulasjonen, det bød mig imot
til det dypeste av mitt vesen. Skulde jeg gå til ham som hadde
skrevet "Folkedommen over NS", det skriftet som ikke bare oste
av hat og uforsonlighet, men som - fordi det var skrevet av den
norske kirkes primas - så-å-si ga forfølgelsen og hele "retts-
oppgjøret" kirkens velsignelse. Mange er de NS-menn som har fått
sin helse ødelagt for livet i ~~koncentrationsleirer~~ koncentrationsleire
eller de hjemmesittende "fredsenker" som med små barn er kastet
ut av ~~xxxx~~ av hus og hjem, takket være den hevntørst samfundet
etterhånden opparbeidet og som for en meget stor del fandt sitt
utspring i Oslo-bispens ukristelige ~~og~~ skrift, ^{det} som hadde den
nævnte misvisende og anmasende titel. Det som ikke var "folke-
dom" ~~ble~~ det, og hvorfor spare på represaliene, når ~~xxx~~
kirken selv gikk i spissen for forfølgelsen.

"Nei, denne mann kan jeg ikke gå til", svarte jeg en som fore-
slo ~~at~~ at jeg skulde oppsøke ham.

"Men vet De ikke, at han nylig har skrevet noe om dødsstraf-
fen og det ser ut som om han nærmest er imot den. Kanskje kan nettopp
han utrette noe. Han innehar jo en fremstående stilling."

"Men jeg orker ikke. Akkurat det ~~xxxxxxx~~ ^{går} over mine krefter.

"NS-folk vil dessuten ikke kunne forstå, at jeg kan henvende
mig til ham, som for dem er personifikasjonen av alt ondt. De
vil sikkert bebreide mig for det", svarte jeg.

"Nei, vær De rolig. ^{alt} Det vil alle forstå, at De gjør hva De
kan (selv det- for å redde Deres mann) Ja, ^{vilde det ikke være} ~~xxxxxxx~~

~~akk~~ galt å la være å forsøke det?"

x { V. brenner jo alle for at han skal få leve. V. føler så
med dem i denne tiden. For de mig.

11 Da jeg om natten forgjeves lå å ventet på søvneh, kom stadig disse ordene til mig: "kanskje kan nettopp han utrette noe kanskje nettopp han nettopp han ... vilde det ikke være galt å la være å forsøke det vilde det ikke være galt ?" Nei, jo, nei. Å, det var til å fortvile over.

En dag oppsøkte jeg ham.

Mange ganger hadde jeg hørt stedet omtale som en av Oslo-egnens severdigheter, men hadde aldri vært der. En søndagsmorgen i mai 1947 ble jeg invitert til å være med en

Jeg kjendte ikke vertsfolket, men ble allikevel med. Min venn mente jeg kunde trenge litt adspredelse og det var sandt ... livet var tungt og trist. ~~Kontidssørgsmaken~~ Sorgen og usikkerheten og den inneklemt tilværelsen på et lite rum hvor jeg ~~h~~ ofte hadde følelsen av at veggene faldt inn over mig bragte mig anngen gang til kanten av fortvilelse.

Det faldt mig så meget lettere å si ja, for det ble sagt mig, at jeg var vellkommen, ja, at det vilde kaste glans over festen at jeg kom. Lenge siden var det siden jeg hadde hørt slikt og det gjorde mig godt.

Da vi så vertinnen som ønsket oss velkommen forsto vi, at nettopp slik måtte denne heimen være, nettopp her i denne kraftige, ~~norske~~ norske naturen måtte hun bo, for hun var selv et stykke Norge, røslig og ferm med et lyst, åpent blikk, staut og med naturlig verdighet.

Det svar jag såg på en fest var att en av de som hade varit i

Festen var utenom det almindelige. Musikk av kunstnere blandt gjestene og så folkevisedans framvist av unge piker og verginnen selv.

11

11

11

11

Først vil jeg sige om gang med Traktament
I Salene som fulgte kom ferskens
årsak frem, om på dagen skulde jeg
stave med en Lærling datter forlade ~~den~~
~~det~~ landet og søke lykken i Chile.

En av gjestene ønsket den lykke
for ferdens og som svar holdt jeg stave
en gripende tale, som jeg ikke glemmer.

Det som hadde ligget nær på
lystet gjennom hele livet, sa den, var
Norges sak. Det å bevare norsk kultur,
norsk språk, norsk gøttedans og norsk
folkenærhet det hadde vært hennes
livsmål. I 1. pr. så den nylig-
naken for å gjennomføre dette målet og
derfor ønsket hun meg også den. Hun
sa på min mann som den idealist den
var. Som den den holdt frem for oss alle
at det først og fremst gjaldt å tenke på
anden og ikke på meg selv, som den
den holdt på det gode og det sande.
Hun elsket virkelig landet sa hun,
men folket hadde hun mislikte, og hun
søkte å leve som en utskutt mus
hennes ideer. Da kaller reise ut og

~~For en tid~~ ~~en~~ ~~det~~ ~~gode~~ skape et nytt
 lite samfunn på ^{verdien} ~~det gode~~ vi har i oss.
 Kanskje kommer flere etter, kanskje kan
 det bli et nytt lite Norge, men uten
 hat og uten avind.

Omrent slik hadde man kunne
 ønske seg, ~~men~~ ~~de~~ ~~for~~ ~~et~~ ~~land~~
 fordi man trengte seg var norsk
 i liv og sjel. — Jeg er som "landsinnsik"
 Norge. Norge.

Gillidstap

1 1/2 år

9. May 1941

illere sett eller hør ham